

FİNANSMAN GİDER KISITLAMASI UYGULAMASI

A. GİRİŞ

04.02.2021 tarih ve 31385 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 3490 sayılı Cumhurbaşkan Kararı ile 193 Sayılı Gelir Vergisi Kanununun 41. maddesinin birinci fıkrasının (9) numaralı bendi ile 5520 Sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 11. maddesinin birinci fıkrasının (i) bendinde yer alan finansman gider kısıtlaması uygulamaya konulmuştur.

Uygulamaya ilişkin usul ve esasların belirleneceği Tebliğ henüz yayımlanmamıştır. Ancak 01.01.2021 tarihinden başlayan hesap dönemleri için uygulanmasına karar verilen finansman gider kısıtlaması hakkındaki görüşlerimize bu sirkülerimizde yer verilmiştir.

B. FİNANSMAN GİDER KISITLAMASINA TABİ MÜKELLEFLER VE KISITLAMAYA TABİ GİDERLER

Kredi kuruluşları, finansal kuruluşlar, finansal kiralama, faktoring ve finansman şirketleri dışında kalan ve kazançları bilanço usulüne göre belirlenen gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinin finansman giderleri 01.01.2021 tarihinden itibaren başlayan hesap dönemlerinde finansman gider kısıtlamasına tabi tutulacaktır. İşletme hesabı esas ve basit usulde vergilendirilen ticari kazanç sahibi mükellefler finansman gider kısıtlamasına tabi tutulmayacaktır.

Gider kısıtlaması kapsamına giren gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinin, 163 seri No.lu VUK Genel Tebliği uyarınca yatırımın maliyetine ekledikleri finansman giderleri hariç; işletmede kullanılan yabancı kaynaklara ilişkin faiz, komisyon, vade farkı, kâr payı, kur farkı ve benzeri adlar altında yapılan gider ve maliyet unsurları kısıtlamaya tabi tutulacaktır.

Gider kısıtlamasına işletmede kullanılmayan; bağlı ortaklık ve iştiraklere olduğu gibi aktarılan kredilere ilişkin faiz ve komisyonların dahil olmayacağı ancak kredi aktarımında bulunan ve yukarıda sayılan finansman şirketi niteliğinde olmayan şirketlerin, kredi kullandırdıkları şirketlerden tahsil edecekleri kredi kefalet komisyonlarının krediyi kullanan şirkette kısıtlamaya tabi olacağı görüşüdeyiz.

Buna göre; kredi kuruluşları, finansal kuruluşlar, finansal kiralama, faktoring ve finansman şirketlerinden kullanılan kredilere ilişkin olarak ödenen her türlü faiz ve komisyon giderleri, BSMV KKDF bedelleri ile mal ve hizmet alımlarında bedele dahil olmayan ve ödemeye bağlı olarak fatura edilen vade farkı, kur farkı, kar payı ve benzeri gider ve maliyet unsurlarının bir kısmı gelir ve kurumlar vergisi matrahının tespitinde gider olarak dikkate alınamayacak ve kanunen kabul edilmeyen gider olarak raporlanacaktır.

Geçici vergi ile gelir ve kurumlar vergisi matrahının belirlenmesinde dönemsellik ve tahakkuk ilkesi gereğince değerlemeye tabi tutulan yabancı para cinsinden olan borçlanmalara ilişkin kur farkları da gider kısıtlamasına tabi tutulacaktır. Ancak bu şekilde sadece gelir ve kurumlar vergisi matrahının belirlenmesi amacıyla yapılan değerlemelerin, değerlendirme gününden sonra yapılacak ödemelerle fiili bir gider unsuruna dönüşmesi durumunda; fiili durum ile tahakkuk tutarının karşılaştırılması ve ona göre düzeltme kaydının yapılması gerekecektir. Bu karmaşık durum nedeniyle geçici vergi matrahının tespiti

amacıyla özellikle dönem içinde yapılan yabancı para değerlendirme kayıtlarının, bir sonraki geçici vergi dönemi başlangıcında ters kayıtla iptali hesaplama ve kayıtlarda basitlik sağlayacağı düşüncesindedir.

Özellikle mal ve hizmet alımlarında mal ve hizmet bedelinden ayrı olarak fatura edilecek; vade farkı, kar payı ve kur farklarına ilişkin KDV’de KDVK 30/d maddesi gereğince indirim konusu yapılamayacaktır.

C. FİNANSMAN GİDER KISITLAMASINA TABİ TUTULACAK FİNANSMAN GİDERİ TUTARININ BELİRLENMESİ

Finansman gider kısıtlamasına tabi şirketler öz kaynaklarını aşan kısma isabet eden finansman giderlerinin %10’unu gider olarak safi gelir ve kurum kazancının belirlenmesinde dikkate alamayacaktır. Bu hesaplamanın yapılabilmesi için de her bir geçici vergi dönemi itibariyle gelir tablosu yanında bilançonun da oluşturulması zorunlu hale gelmiştir.

Her bir geçici vergi dönemi itibariyle bilanço çıkartılıp gider kısıtlamasına tabi finansman giderinin belirlenmesi bir yana; hesaplama öncesinde düzenlenen vade farkı, kar payı ve kur farkı faturaları için hesaplanan ve indirim konusu yapılan KDV’nin KDVK 30/d maddesi gereğince indirimden çıkartılması da söz konusu olacaktır.

Konuyu bir örnek ile açıklamaya çalışalım. Hesap dönemi takvim yılı olan (M) A.Ş. 31.03.2021 tarihi itibariyle bilançosu ve finansman giderleri aşağıda olduğu gibidir.

(M) A.Ş. 31.03.2021 TARİHLİ BİLANÇOSU					
	AKTİF VARLIKLAR			PASİF KAYNAKLAR	
I	DÖNEN VARLIKLAR	15.000.000,00	III	KISA VADELİ BORÇLAR	10.000.000,00
II	DURAN VARLIKLAR	35.000.000,00	IV	UZUN VADELİ BORÇLAR	25.000.000,00
			V	ÖZ KAYNAKLAR	15.000.000,00
	VARLIKLAR TOPLAMI	50.000.000,00		KAYNAKLAR TOPLAMI	50.000.000,00

(M) A.Ş. 31.03.2021 FİNANSMAN GİDERLERİ		
	TUTAR	KDV
Kredi Faiz ve Komisyonları	245.000,00	0,00
Yabancı Para Kredi Kur Farkı	178.750,00	0,00
Finansal Kiralama Faiz Gideri	30.000,00	300,00
Vade Farkı Gideri	150.000,00	12.000,00
Yurt İçi Mal Alışı Kur Farkı (Fatura)	15.000,00	1.200,00
Yurt İçi Mal Alışı Kur Farkı (Tahakkuk)	30.000,00	0,00
TOPLAM FİNANSMAN GİDERİ	648.750,00	13.500,00

Tekstil ve konfeksiyon işiyle uğraşan şirketin 31.03.2021 tarihi itibariyle sona eren 2021/1. Dönem geçici vergi matrahının belirlenmesinde gider olarak dikkate alınamayacak finansman gideri tutarı öz kaynaklarını aşan kısma isabet eden tutar olacaktır. Buna göre şirketin öz varlıkları toplamını aşan yabancı kaynakları tutarı $(35.000.000-15.000.000)=20.000.000,00$ TL’dir. Bu durumda yabancı kaynaklarının $(20.000.000/35.000.000)=0,57$; yüzdesel ifadeyle %57’sine isabet eden finansman

giderlerinin %10'u safi kurum kazancının belirlenmesinde gider olarak kabul edilemeyecektir. Diğer taraftan KDVK 30/d maddesi gereğince gelir ve kurumlar vergisinin tespitinden gider olarak kabul görmeyen işlemlere isabet eden KDV'nin de indirim konusu yapılamayacağı hüküm altına alınmıştır. Bu durum da dikkate alındığında (M) A.Ş.'nin finansman gider kısıtlaması hesabı aşağıdaki tabloda olduğu gibi oluşmaktadır.

GİDER KALEMİ	FİNANSMAN GİDERİ TUTARI (TL)	KISITLAMAYA TABİ FİNANSMAN GİDERİ (%57)	GİDER OLARAK DİKKATE ALINMAYACAK FİNANSMAN GİDERİ	KDV TUTARI	KKEG KDV TUTARI
Kredi Faiz ve Komisyonları	245.000,00	139.650,00	13.965,00	0,00	0,00
Yabancı Para Kredi Kur Farkı	178.750,00	101.887,50	10.188,75	0,00	0,00
Finansal Kiralama Faiz Gid	30.000,00	17.100,00	1.710,00	300,00	17,10
Vade Farkı Gideri	150.000,00	85.500,00	8.550,00	12.000,00	684,00
Yurt İçi Mal Alışı Kur Farkı	15.000,00	8.550,00	855,00	1.200,00	68,40
Yurt İçi Mal Alışı Kur Farkı Tahakkuku	30.000,00	17.100,00	1.710,00	0,00	0,00
TOPLAM FİNANSMAN GİDERİ	648.750,00	369.787,50	36.978,75	13.500,00	769,50

Yukarıdaki tablodan da görüleceği üzere (M) A.Ş., 31.03.2021 tarihinde sona eren birinci dönem geçici vergi matrahının tespitinde $(36.978,75+769,50)=37.748,25$ TL tutarındaki gideri safi kurum kazancının belirlenmesinde gider olarak dikkate alamayacaktır. Daha önce indirim konusu yapılan 769,50 TL tutarındaki KDV'nin de Mart/2021 dönemi KDV beyannamesinde ilave edilecek KDV'ye eklenerek indirimden çıkartılması gerekecektir.

Tebliğ beklenmekte olup Gelir İdaresi Başkanlığınca yapılacak açıklamalara göre konu yeniden değerlendirilecek ve daha ayrıntılı açıklamalar yapılacaktır.

Bilgilerinize sunulur.

Saygılarımızla,